

KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wrocławska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

Dokument nr 39/IV
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

**Uchwała Prezydium KRASP
z dnia 23 marca 2007 r.**

**w sprawie Założeń do ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie
wyższym** przedstawionych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) przyjmuje opinię w sprawie treści dokumentu *Założenia do ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym*, przedstawionego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, stanowiącą załącznik do niniejszego dokumentu.

prof. dr hab. Tadeusz Luty
Przewodniczący KRASP

KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty

Politechnika Wrocławska

www.pwr.wroc.pl

Biuro KRASP:

Wybrz. Wyspiańskiego 27

50-370 Wrocław

tel. 071 320 29 60

fax. 071 320 32 22

krasp@pwr.wroc.pl

Sprawy międzynarodowe:

ul. Straszewskiego 27

31-113 Kraków

tel./fax 012 421 82 90

biuro@krasp.uj.edu.pl

Opinia nt. Założeń do ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym przedstawionych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Wprowadzenie

Po zapoznaniu się z projektem formułujemy następujące uwagi.

Przedstawione „Założenia...” są formą jedynie ogólnych deklaracji intencji Ministerstwa, co nie pozwala na pełną merytoryczną dyskusję. Niektóre przedstawione przez Ministerstwo założenia do ustawy nowelizującej są także zbyt ogólnikowe, aby można je było poddać ocenie merytorycznej. W wielu punktach dostrzegamy brak wyraźnego związku pomiędzy deklarowanymi celami, a wskazanymi kierunkami zmian legislacyjnych. W niektórych sprawach jednak możliwe jest sformułowanie oceny kierunków proponowanych zmian.

Uwagi szczegółowe

Niżej, przedstawiamy uwagi do kolejnych propozycji szczegółowych (tekst opiniowanego projektu wyróżniono kursywą).

I. Podniesienie poziomu uczelni

1. Pełne dostosowanie organizacji studiów do zasad Procesu Bolońskiego (trzy szczeble kształcenia: zawodowy, magisterski i doktorski).

Obecnie obowiązujące Prawo o szkolnictwie wyższym w pełni dostosowuje organizację studiów do zasad Procesu Bolońskiego. Ponadto należy zauważyć, że stopnie kształcenia określa się w dokumencie wbrew zasadzie zgodności logicznej. Pojęcie „zawodowy” należy do innej kategorii logicznej niż „licencjacki”, „magisterski” i „doktorski”. Ponadto, propozycja jest niewłaściwa merytorycznie: czy studia I stopnia na kierunku ‘fizyka’ na UW mają mieć charakter zawodowy? Celem kształcenia na studiach I stopnia jest nie wąsko rozumiana „zawodowość”, ale „zatrudnialność”, co jest mocno akcentowane w dokumentach bolońskich jako zwiększenie możliwości zatrudnienia (employability). Jeśli wymieniamy stopnie kształcenia, to zamiast „zawodowy” należy używać terminu „licencjacki/inżynierski”, co odpowiada regulacjom ustawy.

Oznacza to, że nie akceptujemy posługiwania się w założeniach określeniem „zawodowe” dla I cyklu kształcenia. Sugeruje ono próbę odejścia od akademickości kształcenia mającego swoją podstawę w tradycji, w obecnej regulacji ustawowej, a także zgodnej z zasadami procesu bolońskiego.

2. *Zwiększenie międzynarodowej mobilności studentów i nauczycieli akademickich.*

Poprawa sytuacji w tym zakresie jest pożądana. Dokument ministerialny nie precyzuje jednak proponowanych metod osiągnięcia tego celu. Potrzebne są praktyczne działania w tym zakresie, a nie zmiany w ustawie.

3. *Zmiany w systemie studiów doktoranckich*

Zwracamy uwagę, że nie ma analogii między studiami doktoranckimi a studiami drugiego stopnia.

4. *Promocja uczelni posiadających największy potencjał dydaktyczny i naukowy przez odpowiednie ich finansowanie (np. kształcenie zamawiane) oraz rozszerzenie zakresu ich samodzielności.*

Propozycję uznajemy za słuszną.

Uwaga: W sprawie kształcenia zamawianego – patrz p. VI 3.

5. *Tworzenie w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne uczelni publicznych z wydziałami niepublicznymi, w tym także z uczelniami zagranicznymi.*

Propozycja jest wysoce wątpliwa ze względów merytorycznych oraz prawnych, a także wprowadzałaby do szkół wyższych zagrożenia powstawaniem sytuacji o charakterze patologicznym.

II. Konsolidacja uczelni

1. *Rozszerzenie możliwości prawnych łączenia się małych uczelni z istniejącymi uniwersytetami lub w celu tworzenia uniwersytetów nowych ...*

Prawo o szkolnictwie wyższym zawiera wystarczające możliwości prawne w tym zakresie. Gdyby po poprawkach propozycja ta miała jednak być realizowana, to właściwa nazwa dla tych podmiotów powinna brzmieć „wyższe kolegia regionalne” zamiast „uniwersyteckie kolegia regionalne”. Propozycja ta nie może jednak oznaczać obniżenia istniejących wymagań związanych z tworzeniem uczelni.

III. Zmiany w systemie finansowania i prowadzenia gospodarki przez uczelnie

1. *Dotowanie uczelni w oparciu o algorytm promujący jej osiągnięcia jakościowe.*

System finansowania uczelni promujący jakość kształcenia byłby rozwiązaniem pozytywnym. Powstaje jednak pytanie, za pomocą jakich wskaźników mają być mierzone osiągnięcia jakościowe uczelni. Propozycja jest jednak tak ogólna, że trudno się do niej odnieść, nie znając dokładnie szczegółów proponowanego algorytmu. Odpowiednie regulacje powinny pozostać na poziomie rozporządzenia.

2. Finansowanie uczelni w postaci jednej dotacji związanej z kształceniem.

Zakładamy, że chodzi o finansowanie kształcenia w uczelni w postaci jednej dotacji. Propozycja musiałaby być rozumiana tak, że w art. 94 ust.1 ustawy musiałaby być połączona w jedną dotację dziś jawnie wyodrębnione dotacje opisane w punktach 1-6 tego ustępu. Nie popieramy tej propozycji, ponieważ oznaczałaby ona zniesienie obligacji ustawowej do finansowania celów, która wynika z punktów 2-6 art. 94 ust. 1 ustawy. Propozycja zmian byłaby zatem wysoce niekorzystna dla znacznej grupy uczelni.

3. Uregulowanie trybu zbywania i obciążania aktywów trwałych uczelni.

Popieramy taki zamiar, pod warunkiem, że oznaczałoby to uproszczenie i skrócenie trybu udzielania odpowiednich pozwoleń uczelniom.

4. Stworzenie zachęt do finansowania działalności uczelni ze źródeł pozabudżetowych, wraz z odrębnymi przepisami regulującymi dysponowanie środkami pozabudżetowymi.

Propozycja zasługuje na poparcie, jeśli oznaczałaby znaczne zwiększenie autonomii uczelni w dziedzinie gospodarki zasobami.

IV. Eliminacja zjawisk patologicznych ze szkolnictwa wyższego

1. Zlikwidowanie możliwości uczynienia z uczelni niepublicznej przedmiotu obrotu handlowego, co pośrednio dopuszczają obecnie obowiązujące przepisy.

Zmiana założyciela uczelni w drodze umowy handlowej nie może być taktowana jako patologia. Przeniesienie praw założyciela wymaga już dziś zgody właściwego ministra (art. 26 ust. 3 ustawy). Nie powinny być tu wprowadzane żadne zmiany.

2. Stworzenie możliwości przyznawania tytułu zawodowego magistra na podstawie poszerzonego egzaminu magisterskiego, jako formy alternatywnej dla pisemnej pracy magisterskiej, która jest często niesamodzielna.

W propozycji zawartej w Założeniach dostrzegamy potencjalne przyzwolenie na obniżanie poziomu kształcenia. Jest to widoczne w propozycji likwidacji przypadków naruszania prawa przy uzyskiwaniu tytułu zawodowego, poprzez rezygnację z pracy magisterskiej. Stanowi to nie tylko przyznanie się do nieumiejętności zwalczania patologii, ale i rezygnację z konkretnej umiejętności: napisania pracy jako warunku uzyskania tytułu zawodowego. Negatywnie opiniujemy tę propozycję.

3. Zmiana zasad recenzowania prac doktorskich i habilitacyjnych, sprzyjająca eliminowaniu prac słabych i recenzji „koleżeńskich” (dotyczy ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki).

Propozycja godna uwagi. Założenia nie precyzują jednak, na czym miałyby polegać proponowana zmiana zasad.

4. *Zaostrzenie rygorów warunkujących uzyskiwanie przez uczelnie uprawnień do prowadzenia studiów magisterskich i doktorskich (akredytacja przez Państwową Komisję Akredytacyjną)*

W odniesieniu do studiów magisterskich jest to materia rozporządzenia. Minister wydał je niedawno. Jeśli minister uważa, że należy wprowadzić do niego jakieś poprawki można nad nimi dyskutować po ich zaproponowaniu. Natomiast akredytacja studiów doktoranckich przez PKA nie byłaby właściwa.

5. *Wzmocnienie pozycji Państwowej Komisji Akredytacyjnej, która w dotychczasowej działalności wykazała swoją skuteczność jako organ wspierający uprawnienia nadzorcze ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, a także stworzenie możliwości prawnych dla działalności zagranicznych komisji akredytacyjnych.*

Propozycja godna rozważenia. Jednak musi być ona spójna z rozwiązaniami europejskimi w zakresie akredytacji, do których wprowadzenia Polska zobowiązała się na konferencji ministrów w Bergen.

V. Zapewnienie szerokiego dostępu do studiów wyższych

1. *Stworzenie podstaw prawnych do fundowania stypendiów przez podmioty zainteresowane zatrudnianiem absolwentów uczelni.*

Propozycja jest godna poparcia.

2. *Nowa koncepcja tworzenia jednostek dydaktycznych przez uczelnię poza jej siedzibą:*

a) *uregulowanie zasad tworzenia jednostek zamiejscowych przez uczelnie w sposób uwzględniający zmieniające się potrzeby regionalne oraz gwarantujący należyty poziom kształcenia poza siedzibą uczelni,*

Po zmianach w tym zakresie wprowadzonych przez obecną ustawę nie ma potrzeby na nowo regulować zasad tworzenia jednostek zamiejscowych. Wszystkie ewentualne problemy można rozwiązać odpowiednio definiując w ustawie pojęcie siedziby uczelni.

b) *określenie warunków zakładania uczelni (filii) polskich za granicą i zagranicznych w Polsce,*

Propozycja jest godna poparcia.

c) *rozwijanie nauczania przez Internet jako instrumentu wspierającego nauczanie przez uczelnie publiczne i niepubliczne lub przez specjalnie do tego celu powołaną uczelnię wirtualną typu „open university”;*

Nie należy tworzyć nowej uczelni wirtualnej typu „open university”, właściwy czas dla takiej inicjatywy był w latach 60-70, najpóźniej w 80. Obecnie w Polsce właściwe jest wspieranie procesu upowszechniania oferty studiów przez Internet, przedstawianej przez różne uczelnie (co następuje i się rozwija).

